

Bruselj, 10. april 2026
(OR. en)

7949/26

UEM 125	RECH 157
ECOFIN 413	ENER 161
SOC 185	JAI 425
EMPL 85	GENDER 26
COMPET 397	ANTIDISCRIM 33
ENV 311	JEUN 49
EDUC 107	SAN 201
<i>ECB</i>	<i>EIB</i>

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: PRIPOROČILO SVETA o ekonomski politiki euroobmočja

PRIPOROČILO SVETA (EU) 2026/...

z dne ...

o ekonomski politiki euroobmočja

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 136 v povezavi s členom 121(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97¹ in zlasti člena 3(3)(a) Uredbe;

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

¹ UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja je sestavni del letnega cikla makroekonomskega usklajevanja. Državam članicam euroobmočja zagotavlja smernice, prilagojene posebnim izzivom, s katerimi se sooča ekonomska in monetarna unija.
- (2) Priporočilo je orodje za pomoč pri opredelitvi političnega programa Euroskupine in spodbujanje političnih razprav o vprašanih skupnega interesa, kar prispeva k spodbujanju skladnosti in zблиževanja politik Unije in nacionalnih politik. Z zagotavljanjem skupnega razumevanja glavnih prednostnih nalog politike prispeva k učinkovitejšemu usklajevanju politik, krepi odpornost in zmogljivost euroobmočja za odzivanje na zunanje pretrese, hkrati pa izkorišča priložnosti za trajnostno in vključujočo rast, varuje stabilnost ter pomaga pri prehodu na razogljičeno in digitalno gospodarstvo.

- (3) Euroobmočje se sooča z bolj negotovim svetovnim okoljem kot kadar koli v zadnjem desetletju. Geopolitične napetosti, zlasti sedanja vojna agresija Rusije proti Ukrajini, ki vpliva na vzhodne obmejne regije EU, in pojav bolj razdrobljenega in večpolarnega svetovnega reda preoblikujejo trgovinske in finančne vzorce. Enostranski pristopi glavnih partnerjev, zlasti na področju trgovine, povzročajo negotove trge in sprožajo vprašanja o zanesljivosti dolgoletnih mednarodnih okvirov. Po eni strani ta gibanja pomenijo zunanje pretrese, ki motijo svetovne dobavne verige ter povzročajo nestanovitnost trgovine, kapitalskih tokov in energetske trgov. Po drugi strani pa poudarjajo pomen gospodarske varnosti in odprte strateške avtonomije kot ključnih sestavnih delov gospodarske odpornosti ter nujnost naložb v kritične zmogljivosti in krožnost. Glede na navedeno kompas za konkurenčnost³, ki je strateška pobuda Evropske komisije, zagotavlja dragocen okvir za oceno izzivov in priložnosti. Z opredelitvijo treh prednostnih področij, tj. zapolnitev inovacijske vrzeli, razogljičenje gospodarstva in zmanjšanje strateških odvisnosti, kaže, na katerih področjih si morata Unija in euroobmočje prizadevati za zagotovitev blaginje v hitro spreminjajočem se svetu. Da bi izkoristili nove priložnosti, so bistvenega pomena v prihodnost usmerjene politike, tesnejše usklajevanje med državami članicami in ponovna osredotočenost na inovacije. Z odpravljanjem strukturnih ranljivosti in poglobljanjem enotnega trga ob hkratni krepitevi evropske varnosti in odprte strateške avtonomije lahko Unija in euroobmočje zunanje pritiske spremenita v gonila dolgoročne odpornosti in globalnega vpliva. Poleg tega je mobilizacija zasebnih in javnih naložb ključnega pomena za spodbujanje rasti produktivnosti in doseganje ciljev EU.

³ COM(2025) 30 final.

- (4) Gospodarstvo euroobmočja je še naprej odporno. Gospodarska rast je v letu 2025 presegla pričakovanja. Ta uspešnost, ki je bila boljša od pričakovane, je bila sprva posledica povečanja izvoza pred pričakovanim zvišanjem tarif, vendar so bile tudi naložbe v opremo in neopredmetena sredstva večje od pričakovanih. Euroobmočje bo kot eno najbolj odprtih velikih gospodarstev na svetu občutilo pritisk vse večjih omejitev in napetosti v svetovni trgovini. Zato je in bo po pričakovanjih ostalo glavno gonilo rasti domače povpraševanje, ki temelji na trdnem trgu dela, izboljšanju realnih dohodkov in na splošno ugodnih pogojih financiranja. V letu 2026 bosta gospodarsko aktivnost verjetno še naprej omejevala počasnejše zunanje povpraševanje zaradi trgovinskih omejitev in vztrajna svetovna negotovost. Na splošno naj bi glede na jesensko napoved Komisije realni BDP v euroobmočju v letu 2026 zrasel za 1,2 %. Obeti za rast so še vedno zelo negotovi, pri čemer prevladujejo negativna tveganja.
- (5) Inflacija v euroobmočju se še naprej umirja. Od pomladi 2025 je inflacija nihala okrog ravni, ki so na splošno skladne s stabilnostjo cen. Skupna inflacija (po HICP) je decembra 2025 znašala 1,9 %, osnovna inflacija (brez hrane in energije) pa je še vedno višja in znaša 2,3 %. Osnovni pritiski na cene bodo po pričakovanjih ostali omejeni zaradi nedavne rasti vrednosti eura, zaostrovanja uvozne konkurence in umirjanja rasti plač. Medtem ko je inflacija v nekaterih državah članicah še vedno visoka, so se inflacija in inflacijski obeti v euroobmočju nedavno približali opredelitvi stabilnosti cen, ki jo uporablja Evropska centralna banka (ECB). V zvezi s tem je ECB ustavila cikel sproščanja, ki ga je začela junija 2024. Med junijem 2024 in 2025 se je obrestna mera mejnega depozita znižala za skupno 200 bazičnih točk, s čimer se je znižala na 2 %. Zato so obrestne mere v euroobmočju trenutno blizu večine ocen naravne obrestne mere. V prihodnjem obdobju naj bi po napovedih Komisije skupna inflacija v letu 2025 znašala 2,1 %, v letu 2026 pa 1,9 %. Tveganja za inflacijske obete so na splošno uravnotežena, pri čemer je večina meril dolgoročnejših inflacijskih pričakovanj še naprej okoli 2 %, kar podpira stabilizacijo inflacije okrog ciljne vrednosti. To kaže, da je bila politika ECB verodostojna, saj je utrdila pričakovanja in inflacijo usmerila nazaj v stabilnost cen.

- (6) V zadnjih letih se je fiskalni položaj euroobmočja kot celote znatno izboljšal: med letoma 2020 in 2024 se je povprečni primanjkljaj zmanjšal s 7,0 % BDP na 3,1 % BDP, medtem ko se je delež javnega dolga v BDP zmanjšal za 10,1 odstotne točke in leta 2024 dosegel 88,1 % BDP. Kar zadeva prihodnje obdobje, fiskalni obeti kažejo na zmerno poslabšanje, saj naj bi se primanjkljaj v letu 2025 povečal na 3,2 % BDP, v letu 2026 pa na 3,3 % BDP, in sicer zaradi vse večjih odhodkov za obrambo ter nadaljnje rasti odhodkov za obresti in nekaterih izpadov prihodkov. Delež dolga naj bi se povečal na 88,8 % BDP v letu 2025 in 89,8 % BDP v letu 2026, kar odraža manj ugodno razliko med obrestnimi merami in rastjo ter vztrajne primarne primanjkljaje. Fiskalna naravnost naj bi v obdobju, ki ga zajema napoved, tako v EU kot v euroobmočju ostala pretežno nevtralna, čeprav se med državami članicami precej razlikuje. Na fiskalno naravnost vplivajo fiskalne poti, ki jih je priporočil Svet v skladu z okvirom ekonomskega upravljanja Unije, učinek Mehanizma za okrevanje in odpornost (RRF) ter drugih skladov EU, pa tudi začasna prožnost, ki jo omogoča nacionalna odstopna klavzula za olajšanje prehoda na večje odhodke za obrambo, kjer je to ustrezno.

- (7) Preoblikovanje evropskega varnostnega okolja spodbuja prehod na znatno večje odhodke za obrambo in varnost po vsej Uniji. Svet je ta prizadevanja podprl z aktivacijo nacionalnih odstopnih klavzul za obdobje od leta 2025 do leta 2028 v okviru fiskalnega okvira EU, in sicer jih je za zdaj aktiviral za 13 držav članic euroobmočja, ki so za aktivacijo zaprosile do decembra 2025. Komisija in visoka predstavnica sta objavili belo knjigo o prihodnosti evropske obrambe – Pripravljenost 2030⁴, skupaj z načrtom ReArm Europe, ki državam članicam zagotavlja finančne vzvode za krepitev obrambnih zmogljivosti in infrastrukture, vključno z instrumentom za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE)⁵, prek katerega bo EU državam članicam zagotovila do 150 milijard EUR posojil za podporo naložbam v obrambo. Ta novi instrument je naletel na veliko povpraševanje držav članic, ki so izrazile zanimanje za sodelovanje. Odhodki za obrambo so med državami še vedno neenakomerni in včasih močno skoncentrirani v stroških osebja, evropska obrambna industrija pa je razdrobljena. Na strani povpraševanja odvisnost od sistemov, ki jih dobavljajo neevropske države, in dolgi razvojni cikli omejujejo učinkovitost in zmožnost hitrega povečanja proizvodnje. Za povečanje evropske proizvodnje, sodelovanja med državami članicami in deleža vojaškega blaga, ki je zasnovano in proizvedeno v Evropi, bo treba odpraviti obstoječe omejitve in nadalje povezati trg za obrambno opremo. Instrument lahko zagotovi kratko- do srednjeročno makroekonomsko spodbudo, pod pogojem, da se pri javnih naročilih izkoristijo evropske industrijske zmogljivosti, njegov velik potencial za inovacije pa ustvarja priložnost za dolgoročne učinke prelivanja produktivnosti, zlasti če se javna naročila organizirajo skupaj.

⁴ Bela knjiga o prihodnosti evropske obrambe – Pripravljenost 2030.

⁵ COM(2025) 122 final.

- (8) Splošni fiskalni položaj v euroobmočju je še vedno pod pritiskom, pri čemer so javnofinančni primanjkljaji in ravni dolga v več državah članicah še vedno nad deleži pred pandemijo in se v prihodnjih letih naj ne bi zmanjšali. Ob spoštovanju fiskalnih poti, ki jih je priporočil Svet za ohranitev vzdržnosti dolga, bo treba ustvariti prostor za soočanje s pritiski v zvezi s porabo, ki izhajajo iz potrebe po izboljšanju obrambnih zmogljivosti, po krepitvi konkurenčnosti, med drugim s podpiranjem inovacij, in po povečanju naložb v strateške prednostne naloge, tudi v kritične zmogljivosti in infrastrukturo, ter za soočanje s proračunskimi stroški, povezanimi z vse pogostejšimi dogodki, povezanimi s podnebnimi spremembami in degradacijo okolja, v zvezi s katerimi so izgube v mnogih državah zasebno zavarovane le v omejenem obsegu. Te znatne in konkurenčne potrebe po porabi bodo zahtevale postopno ponovno določitev prednostnih nalog javne porabe, sprejetje ukrepov za omejitev naraščanja stroškov zaradi staranja prebivalstva, izboljšanje kakovosti programov porabe in preučitev možnosti za mobilizacijo dodatnih prihodkov. Zmanjšanje davčnih vrzeli z izboljšanjem izpolnjevanja davčnih obveznosti, tudi z digitalizacijo, boj proti izogibanju davkom in davčnim utajam ter boj proti agresivnemu davčnemu načrtovanju ostajajo pomembni za zagotovitev pravičnih in učinkovitih davčnih sistemov. Razširitev davčne osnove in preusmeritev na davke, ki manj škodujejo rasti, ter povečanje spodbud za delo in uskladitev davčnih strategij s širšimi cilji politike bi podprli zdrave javne finance in trajnostno rast. Poraba bi lahko s temeljito uporabo pregledov porabe, analize stroškov in koristi ter orodij za smotrnostno pripravo proračuna postala veliko bolj učinkovita in bi lahko bila usmerjena v prednostne naloge politike. Zlasti večja uporaba zasebnega zavarovanja izgub, povezanih s podnebjem, bi lahko zagotovila dodaten fiskalni manevrski prostor. Leta 2025 so bila v pravilih o vmesnem pregledu kohezijske politike EU kot strateške prednostne naloge EU izpostavljena tudi številna področja (obramba in varnost, konkurenčnost in razogljičenje, energetske prehode, cenovno dostopna stanovanja, ukrepi v zvezi z vodo in izzivi, s katerimi se soočajo vzhodne obmejne regije). Reprogramiranje operativnih programov in mobilizacija razpoložljivih sredstev bi omogočila dodatne naložbe na teh področjih. Izboljšanje učinkovitosti javnih naložb s preudarnim srednje- in dolgoročnim načrtovanjem, učinkovitim usklajevanjem med področji politike in med ravnmi upravljanja, strogim ocenjevanjem projektov in sinergijami z zasebnim financiranjem bi lahko pomembno prispevalo k produktivnosti in fiskalni vzdržnosti.

- (9) Trg dela v euroobmočju ostaja trden kljub pomanjkanju delovne sile, ki se sicer zmanjšuje, vendar je še vedno precejšnje. Brezposelnost se giblje blizu rekordno nizke ravni in je sredi leta 2025 znašala 6,4 %. Rast zaposlovanja se je upočasnila, vendar jo še naprej podpirajo vse večja udeležba na trgu dela in migracije iz držav zunaj EU. V več državah članicah neto migracije od leta 2021 največ prispevajo k rasti zaposlovanja. Upravljane zakonite migracije so pripomogle k zmanjšanju pomanjkanja delovne sile v določenih panogah in ublažile demografske ovire. Hkrati so med skupinami prebivalstva še vedno velike razlike. Obeti za leto 2026 kažejo na nadaljnje umirjanje rasti zaposlovanja in nadaljnjo nizko brezposelnost, vendar z nezmanjšanimi razlikami med državami članicami in regijami. Večje trgovinske omejitve in dolgotrajna negotovost bi lahko negativno vplivale na rast in s tem na zaposlovanje, in sicer zaradi višjih izvoznih tarif in večje svetovne negotovosti. Nominalna rast plač se po obdobju hitre rasti umirja. Medletna rast sredstev za zaposlene v euroobmočju je v prvi polovici leta 2025 znašala 3,9 %, kar je manj kot leta 2024, ko je v povprečju znašala 4,5 %. Zaradi padajoče inflacije so se realne plače v prvi polovici leta 2025 zvišale za 1,7 %, do sredine leta 2025 pa se je kupna moč plač v euroobmočju kot celoti vrnila na ravni iz leta 2019. V prihodnjem obdobju naj bi se izpogajana rast plač še naprej postopno umirjala.

- (10) Pomanjkanje delovne sile in spretnosti skupaj z demografskimi pritiski še naprej predstavlja pomembne izzive za številne evropske sektorje in gospodarstvo kot celoto. Na dinamiko trga dela vpliva tudi sedanji prehod na digitalno (v skladu s programom politike digitalnega desetletja⁶) in razogljíčeno gospodarstvo, ki ustvarjata delovna mesta in s tem spreminjata potrebe dela trga, kar zadeva določene vrste spretnosti in zaposlitev. Da bi delavce pripravili na ta premik, so potrebna trajna prizadevanja za izpopolnjevanje in preusposabljanje, podprta s tesnejšim usklajevanjem med politikami trga dela, zagotavljanjem izobraževanja in usposabljanja ter spretnostmi, po katerih se povprašuje. Poleg tega izboljšanje pridobivanja temeljnih spretnosti od zgodnjega otroštva pomaga postaviti temelje za razvoj spretnosti. Odprava velikih regionalnih razlik v spretnostih in človeškem kapitalu bo koristila delavcem ter okrepila enotni trg. Večja osredotočenost na izobraževanje in usposabljanje na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM), tj. na področjih, na katerih primanjkuje delovne sile in se odpravljajo spolni stereotipi, je prav tako bistvena za ohranjanje konkurenčnosti, pripravljenosti in vodilnega položaja na področju tehnologije. Krepitev spodbud za delo tako, da davčno obremenitev premestijo z dela na druge davčne osnove, med drugim tudi s ciljno usmerjenimi reformami davčnih sistemov in sistemov socialnih prejemkov, ter izboljšanje delovnih pogojev v nekaterih sektorjih bi podprla udeležbo na trgu dela in zaposlovanje. Olajšanje vključevanja premalo zastopanih skupin na trg dela (vključno z ženskami, mlajšimi in starejšimi delavci, nizko usposobljenimi delavci, migranti, Romi in invalidi), ki so odvisne od razmer v posameznih državah, bi dodatno okrepilo ponudbo delovne sile in vključenost. Udeležba mladih in njihova uspešnost na trgu delovne sile sta ključnega pomena za trajno blaginjo Unije. Hkrati so zmanjšanje revščine, tudi med otroki, in podpora ranljivim gospodinjstvom z ustreznimi in vzdržnimi sistemi socialne zaščite in vključevanja, vključno z izboljšanjem dostopa do storitev oskrbe ter izboljšanjem cenovno ugodnih in dostopnih stanovanj, pa tudi spodbujanje prehajanja na trg dela ključni za socialno kohezijo. Ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in poklicni prehodi ter zagotavljanje učinkovitega vključevanja socialnih partnerjev v oblikovanje politik in krepitev socialnega dialoga so še naprej bistveni za ohranjanje konkurenčnosti in odpornosti euroobmočja proti strukturnim spremembam. K tem prizadevanjem bodo pripomogle pobude v okviru unije spretnosti⁷ in načrta za kakovostna delovna mesta.⁸

⁶ Program politike digitalnega desetletja zagotavlja skupen, pravno zavezujoč okvir upravljanja za usmerjanje digitalne preobrazbe EU do leta 2030. V njem so opredeljeni skupni cilji EU, ki so priznani kot bistveni dejavnik, ki omogoča konkurenčnost, odpornost in tehnološko suverenost Evrope.

⁷ COM(2025) 90 final.

⁸ COM(2025) 959 final.

(11) Odprava strukturnih pomanjkljivosti je ključna za sprostitvev močnejše in bolj trajnostne gospodarske rasti v Uniji in euroobmočju ter za povečanje splošne konkurenčnosti in odpornosti. Na potencial rasti EU negativno vpliva dejstvo, da je povečanje produktivnosti v veliki meri omejeno na srednjetehtnološko proizvodnjo in nizkokvalificirane storitve, medtem ko so se v ZDA bolj razvili visokokvalificirani, inovativni sektorji, kot so storitve IT. Za krepitev evropske zmogljivosti za inovacije in konkurenčnost na svetovni ravni je treba mobilizirati razpoložljiva sredstva v vseh regijah EU ter svojo močno raziskovalno bazo pretvoriti v tržne tehnologije in proizvode. To zahteva večje naložbe v raziskave in razvoj ter znanje, močnejše povezave med raziskavami in industrijo, globlje inovacijske ekosisteme, v prihodnost usmerjeno strategijo EU za privabljanje talentov in zagotavljanje rasti dobro razvite industrije krožnega gospodarstva. V ta namen je enotni patentni sistem ključen instrument za krepitev inovacij. Hkrati InvestEU⁹ mobilizira velik obseg javnih in zasebnih naložb, tudi v razvoj in uvajanje inovacij, platforma za strateške tehnologije za Evropo (STEP)¹⁰ pa je pomembno sredstvo za usmerjanje sredstev v strateške tehnologije. Kljub nedavnim izboljšavam je ekosistem tveganega kapitala EU še vedno razdrobljen in podkapitaliziran, zlasti kar zadeva naložbe v podjetja v razširitveni fazi. Razširitev zasebnega dolgoročnega tveganega kapitala, vključno z napredkom v smeri unije prihrankov in naložb ter trajno podporo prek javnih politik, je prav tako pomembna za povečanje inovacij ter podporo raziskavam in razvoju na evropski ravni. V zvezi s tem so potrebni tudi ukrepi za olajšanje dostopa MSP do kapitala in inovacijskih mrež, saj ta podjetja predstavljajo pomemben delež proizvodne strukture euroobmočja. Rast in konkurenčnost Evrope ovirajo tudi strukturno višji stroški energije. Cilj akcijskega načrta za cenovno dostopno energijo je znižati cene energije in dodatno zmanjšati odvisnost od fosilnih goriv. V ta namen so bistvenega pomena dokončanje energetske unije, elektrifikacija, energetska učinkovitost, pospešeno uvajanje energije iz obnovljivih virov in čiste energije, izboljšanje zmogljivosti omrežja, med drugim s čezmejnimi povezovalnimi daljnovodi in učinkovito uporabo obstoječih, infrastruktura pametnih omrežij in večja prožnost energetskega sistema.

⁹ UL L 107, 26.3.2021, str. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>.

¹⁰ UL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>.

(12) Dobro delujoči trgi blaga in dela ter finančni trgi so bistveni za naložbe, odpornost in produktivnost. Da bi lahko mobilizirali sredstva za sektorje z visokim potencialom za večjo produktivnost, bi morali odpraviti ozka grla pri prerazporejanju kapitala in delovne sile, tudi zaradi omogočanja zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi. Enotni trg kljub svojemu velikemu prispevku k blaginji in konvergenci Evrope zaradi notranjih ovir, regulativnih razlik, zapletenih postopkov in vrzeli pri prenosu še vedno ni dokončan, zlasti na področju storitev ter digitalnem in energetskega področju. Komisija je maja 2025 začela izvajati novo strategijo za enotni trg¹¹, ki bo okrepljena s prihodnjim načrtom za enotni trg do leta 2028, da bi zmanjšali obstoječe ovire in preprečili nove ter da bi enotni trg uskladili s strateškimi cilji Evrope. Poleg enotnega trga bi lahko k povečanju produktivnosti v državah članicah pripomoglo spodbujanje ugodnega poslovnega okolja s poudarkom na poenostavitvi, zmanjšanju upravnih bremen in boljšem upravljanju politik produktivnosti z močnejšimi nacionalnimi odbori za produktivnost. Obenem bi lahko – glede na trenutno geoekonomske razdrobljenosti – s spodbujanjem močnih trgovinskih in finančnih odnosov s podobno mislečimi partnerji pospeševali tudi trajnostno rast in naložbe. Izvajanje strukturnih reform, tudi strukturnih reform iz srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov in strukturnih reform, ki so podprte s skladi Unije, kot so Mehanizem za okrevanje in odpornost ter drugi skladi EU, prispeva k povečanju konkurenčnosti držav članic, saj odpravlja ovire za naložbe, izboljšuje poslovno okolje in krepi gospodarsko stabilnost.

¹¹ COM(2025) 500 final.

- (13) EU ustvarja obsežne prihranke za financiranje naložb in svojih strateških prednostnih nalog. Euroobmočje je neto dobavitelj kapitala za preostali svet, kar je posledica nezmanjšanega znatnega presežka na tekočem računu, obenem pa so domače potrebe po naložbah, med drugim za raziskave in razvoj, čisto energijo, prilagajanje podnebnim spremembam in digitalno infrastrukturo, obrambo in veselje, še vedno precejšnje. Cilj unije prihrankov in naložb¹² je v skladu s cilji poglobljenega in dobro delujočega enotnega trga izboljšati pretok domačih prihrankov v domače naložbe ter dostop evropskih podjetij do financiranja. Poleg tega naj bi državljani in državljanke imeli tudi več možnosti, da si z vlaganjem v kapitalske trge – kar pomeni mobilizacijo prihrankov – ustvarjajo premoženje. To pomeni večjo udeležbo malih vlagateljev in njihovo boljšo finančno pismenost, mobilizacijo velikega nabora sredstev institucionalnih vlagateljev v Evropi ter razširitev možnosti financiranja zunaj bančnega sektorja za vsa podjetja, tudi zaradi podpore zagonskim podjetjem in podjetjem v razširitveni fazi. Njen cilj je tudi zoperstaviti se razdrobljenosti kapitalskih trgov, omogočiti čezmejne ekonomije obsega ter se z učinkovitejšim nadzorom na enotnem trgu in zmanjšanjem čezmernega prenašanja na nacionalni ravni spoprijeti z upravnimi bremenami. Ta agenda temelji na trajnem napredku v zvezi z unijo kapitalskih trgov in bančno unijo. S poglobljanjem kapitalskih trgov bi lahko mali in institucionalni vlagatelji, vključno s sistemom poklicnega in osebnega pokojninskega zavarovanja, pridobili dostop do bolj raznolikih naložbenih priložnosti, s katerimi bi lahko povečali premoženje državljanov in državljanek ter usmerjali sredstva v evropska podjetja in infrastrukturo. Hkrati bi z dokončanjem bančne unije – in sicer z nadaljnjim odpravljanjem vseh nerešenih elementov v skladu z izjavo Euroskupine iz junija 2022 ter s spodbujanjem konkurenčnih in dobro delujočih bančnih sektorjev – podprli bolj povezano, stabilno in učinkovito finančno posredništvo v državah članicah, zmanjšali razdrobljenost in okrepili odpornost finančnega sistema. Pobude držav članic, kot je Evropski laboratorij za konkurenčnost, lahko prav tako pripomorejo k nadaljnjemu in hitrejšemu uresničevanju unije prihrankov in naložb. Skupaj bi te reforme euroobmočju in Uniji kot celoti omogočile, da svoje obsežne prihranke usmerita v domače produktivne naložbe, s čimer bi ti prihranki postali gonilo konkurenčnosti, inovacij in varnosti.

¹² COM(2025) 124 final.

- (14) Euro ima pomembno vlogo kot regionalna valuta, ki se pogosto uporablja kot valuta za izdajanje računov v sosednjih gospodarstvih in kot rezervna valuta, in je torej makroekonomsko sidrišče stabilnosti za širšo evropsko regijo. Pogosto ga uporabljajo tudi evropski izvozniki in uvozniki v svojih transakcijah s preostalim svetom. Hkrati se mednarodni monetarni in finančni sistem korenito spreminja, zaznamujejo ga geopolitični pretresi, vse večja večpolarnost in hitre tehnološke inovacije. Instrumentalizacija gospodarske in finančne soodvisnosti in grožnje instrumentalizacije te soodvisnosti so izpostavile šibke točke v finančni strateški avtonomiji Unije in euroobmočja. S širšo mednarodno uporabo eura bi se okrepila strateška avtonomija EU, znižali stroški financiranja in zmanjšala izpostavljenost podjetij menjalnemu tečaju, hkrati pa bi to pomenilo morebitne nove odgovornosti v povezavi z ohranjanjem mednarodne makrofinančne stabilnosti. V zvezi s tem bi razvoj in uvedba digitalnega eura skupaj s prizadevanji za boljšo interoperabilnost ter sprejemanje domačih in regionalnih rešitev za zasebna plačila in s prizadevanji za preučitev možnosti za izdajo stabilnih kovancev, denominiranih v eurih in izdanih v EU, in razvoja žetoniziranih vlog prispevali h krepitvi monetarne suverenosti Evrope, s čimer bi se zmanjšala odvisnost od neevropskih finančnih infrastruktur ter okrepili odpornost in pripravljenost evropskega finančnega in plačilnega sistema.

(15) Finančni sektor je ostal odporen. Rezultati stresnega testa, ki ga je leta 2025 izvedel Evropski bančni organ po vsej EU, so potrdili, da evropske banke ostajajo trdne tudi v primeru hipotetičnega resnega upada gospodarske rasti. Vendar so tveganja za finančno stabilnost povečana, šibke točke pa ostajajo. Bančni sektor v euroobmočju je bil v prvi polovici leta 2025 še naprej zelo uspešen, k čemur so prispevali trden kapitalski in likvidnostni položaj ter vzdržna dobičkonosnost, čeprav so se svetovne in domače razmere poslabšale, obrestne mere pa znižale. Vrednotenja bank so se od sredine leta 2024 znatno povečala, kakovost sredstev pa se je do zdaj ohranila, pri čemer so deleži nedonosnih kreditov na splošno stabilni. Hkrati je mednarodno okolje postalo bolj nestabilno. Negotovost svetovne politike in nestanovitni svetovni finančni položaj povečujeta tveganje popravkov cen premoženja ter ponovnih pritiskov na likvidnost in trge državnih dolžniških vrednostnih papirjev. Banke in nebančni finančni posredniki so močno izpostavljeni sektorjem, ki so občutljivi na trgovinske razmere, kot sta jeklarstvo in proizvodnja avtomobilov. Kadar se likvidnostne vrzeli in visok finančni vzvod v ključnih sektorjih nebančnih finančnih posrednikov ne zmanjšajo, so to pomembni viri ranljivosti. Vse večja medsebojna povezanost bank in nebančnih finančnih posrednikov ter pomembne povezave z drugimi nebančnimi finančnimi posredniki in trgi zunaj EU povečujejo zapletenost in izpostavljenosti, ki trenutno niso dovolj vidne in spremljane. Tveganja v sektorju poslovnih nepremičnin so še vedno prisotna, zato jih je treba pozorno spremljati. Pozornost je treba nameniti tudi gibanjem na stanovanjskem trgu, saj so povezana z bančnimi posojili in zasebno zadolženostjo ter z naložbami in gospodarsko dejavnostjo na splošno. Spričo povečanih geopolitičnih napetosti kibernetiska tveganja še naprej pridobivajo na pomembnosti kot ključne operativne šibke točke, tudi za banke. Obstajajo tudi tveganja za finančni sektor, ki izhajajo iz izpostavljenosti, povezanih s podnebjem in okoljem. Glede na navedeno bodo za zaščito finančne stabilnosti potrebni stalna pozornost, v prihodnost usmerjen nadzor in okrepljena odpornost v vseh segmentih finančnega sistema, tudi z ustreznimi varnostnimi mrežami –

PRIPOROČA, da države članice euroobmočja v obdobju 2026–2027 vsaka posebej in skupaj v okviru Euroskupine odločno ukrepajo, in sicer:

1. da zaradi zaščite vzdržnosti javnih financ upoštevajo priporočene poti gibanja očiščenih odhodkov, po potrebi vključno z začasno prožnostjo, odobreno z nacionalno odstopno klavzulo za odhodke za obrambo. To naj bi zagotovilo ustrezno diferencirano fiskalno politiko in splošno nevtralno fiskalno naravnost v letu 2026;
2. da ob upoštevanju priporočenih poti gibanja očiščenih odhodkov izvajajo srednjeročne fiskalne strategije, ki omogočajo potrebno porabo, povezano z obrambnimi zmogljivostmi, ter s tem krepijo konkurenčnost, inovacije in naložbe v strateške prednostne naloge; da ponovno določijo prednostne naloge nacionalnih proračunov na srednji rok ter sprejmejo ukrepe za izboljšanje uspešnosti, učinkovitosti, kakovosti in sestave javnih prihodkov in odhodkov, med drugim tudi z bojem proti agresivnemu davčnemu načrtovanju; da spodbujajo večje zasebno zavarovanje izgub zaradi dogodkov, povezanih s podnebjem;
3. da odpravijo ozka grla v obrambni industriji in s tem zagotovijo, da bodo v skladu z načrtom za obrambno pripravljenost do leta 2030 dodatni javni odhodki ustvarili pravočasne in učinkovite obrambne zmogljivosti; da se zavzemajo za vseevropski trg za obrambno opremo; da spodbujajo skupno javno naročanje, ki prispeva k večji učinkovitosti in interoperabilnosti ter zmanjšuje razdrobljenost;
4. da do 31. avgusta 2026 dokončajo izvajanje nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost ter z usklajevanjem nacionalnega financiranja in financiranja EU podprejo financiranje naložb v naslednjih letih; da zagotovijo črpanje razpoložljivih sredstev EU in izkoristijo priložnosti, ki jih prinaša vmesni pregled kohezijske politike;

5. da spodbujajo izpopolnjevanje in preusposabljanje delovne sile, da bi povečali produktivnost in inovacijsko zmogljivost ter podprli strateške sektorje; da okrepijo politiko izobraževanja in usposabljanja, da bi izboljšali rezultate izobraževanja – s posebnim poudarkom na temeljnih in digitalnih spretnostih – ter zagotovili boljše ujemanje med povpraševanjem po profilih spretnosti in njihovo ponudbo; da odpravijo neskladja med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih ter velike regionalne razlike v spretnostih in človeškem kapitalu; da spodbujajo kakovost delovnih mest in nadaljnje povečanje udeležbe na trgu dela, tudi za premalo zastopane skupine na trgu dela; da sprejmejo ukrepe za olajšanje čezmejne mobilnosti na enotnem trgu in za olajšanje urejenih zakonitih migracij državljanov tretjih držav v deficitarnih poklicih; da okrepijo spodbude za delo tako, da davčno obremenitev premestijo z dela na druge davčne osnove, med drugim tudi s ciljno usmerjenimi reformami davčnih sistemov in sistemov socialnih prejemkov; da sprejmejo ukrepe za boj proti revščini in njeno zmanjšanje, in to z zaščito in krepitvijo ustreznih in vzdržnih sistemov socialne zaščite in vključevanja ter dostopa do cenovno dostopnih, trajnostnih in kakovostnih stanovanj; da zagotovijo učinkovito vključevanje socialnih partnerjev v oblikovanje politik in okrepijo socialni dialog;
6. da v skladu z nacionalnimi praksami in ob spoštovanju vloge socialnih partnerjev in socialnega dialoga¹³ izboljšajo pogoje, ki podpirajo vzdržno rast plač, zlasti za osebe z nizkimi in srednjimi dohodki, v skladu z razvojem produktivnosti ter ob ustreznem upoštevanju tveganj inflacije in razlik v konkurenčnosti v euroobmočju;
7. da dajejo prednost javnim naložbam in spodbujajo zasebne naložbe v podporo raziskavam in inovacijam, razogljičenju industrije, čisti in cenovno dostopni energiji ter zelenemu in digitalnemu prehodu, gospodarski varnosti in zmanjšanju strateških odvisnosti v vrednostnih verigah; da spodbujajo dodeljevanje sredstev sektorjem in tehnologijam z visokim potencialom rasti ter krepijo inovacijske ekosisteme, tudi s krepitvijo povezav med različnimi akterji, kot so podjetja, univerze ali raziskovalne ustanove, in razvojem vloge tveganega kapitala pri financiranju zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi ter pospešitvijo uvajanja digitalnih tehnologij ter tehnologij z neto ničelnimi in nizkimi emisijami; da izboljšajo dostop do ustreznega financiranja za podjetja, zlasti inovativna MSP, tudi prek tveganega kapitala;

¹³ Komisija in Svet sta pri pripravi jesenskega svežnja 2026 prejela prispevke ETUC in združenj delodajalcev.
Glej https://commission.europa.eu/publications/2026-european-semester-autumn-package_sl.

8. da odpravijo obstoječe notranje ovire in regulativne razlike na nacionalni ravni ter preostale pomanjkljivosti pri prenosu in skladnosti, da bi poglobili enotni trg ter povečali učinkovitost in konkurenčnost podjetij ter njihovo sposobnost za rast in širitev prek meja;
9. da pospešijo poenostavitev predpisov z opredelitvijo in zmanjšanjem nepotrebnih bremen ter zagotavljanjem sprejemanja preglednih, sorazmernih in ciljno usmerjenih predpisov, vključno z učinkovito uporabo razpoložljivih orodij, kot so javna posvetovanja in posvetovanja z deležniki v zakonodajnem postopku ter naknadne ocene zakonodaje;
10. da na podlagi sporočila Komisije iz marca 2025¹⁴ ter s skupnimi prizadevanji na evropski in nacionalni ravni in na ravni držav članic razvijajo evropsko unijo prihrankov in naložb, ki spodbuja konkurenčne in dobro delujoče kapitalske trge ter bančne sektorje, s tem pa mobilizacijo evropskih prihrankov za dolgoročne naložbe, zlasti v sektorjih evropskega gospodarstva z visokim potencialom rasti ali strateškim pomenom; da odpravijo razdrobljenost kapitalskih trgov in ovire za čezmejno zagotavljanje in uporabo finančnih storitev ter razlike v nacionalnih nadzornih praksah, in sicer s čim hitrejšim uresničevanjem svežnja o povezovanju in nadzoru trgov; da v skladu z izjavo Euroskupine iz junija 2022 nadaljujejo delo v zvezi z vsemi nerešenimi elementi bančne unije in jo tako dokončajo; da okrepijo konkurenčnost bančnega sektorja;
11. da preučijo možnosti za izvajanje priporočil Komisije iz leta 2025 o povečanju razpoložljivosti varčevalnih in naložbenih računov s poenostavljeno in ugodnejšo davčno obravnavo¹⁵ (september 2025) ter o sistemih za sledenje pokojninam, informativnih straneh za pokojnine in samodejnem članstvu¹⁶ (november 2025) ter priporočil iz sporočila o strategiji za finančno pismenost v EU iz leta 2025¹⁷ (september 2025);

¹⁴ COM(2025) 124 final.

¹⁵ C(2025) 6800 final.

¹⁶ C(2025) 9300 final.

¹⁷ COM(2025) 681 final.

12. da še naprej pospešujejo delo v zvezi z uvedbo digitalnega eura, spodbujajo inovacije, konkurenco in odpornost na trgu plačil ter zagotovijo nadaljnji širok dostop do centralnobančnega denarja in njegovo uporabnost v digitaliziranem gospodarstvu; da spodbujajo razvoj in sprejemanje evropskih rešitev v zvezi z zasebnimi plačili z vseevropskim dosegom ter se zavzemajo za njihovo interoperabilnost z digitalnim eurom; da preučijo možnosti za izdajo stabilnih kovancev, denominiranih v eurih in izdanih v EU, ter razvoj žetoniziranih vlog;
13. da spodbujajo mednarodno vlogo eura in si prizadevajo za nadaljnjo krepitev njegovega položaja v svetu, tudi z nadaljnjim utrjevanjem evropske finančne in plačilne infrastrukture ter povečanjem njune odpornosti in pripravljenosti;
14. da spremljajo tveganja za makrofinančno stabilnost, vključno s tistimi, ki izhajajo iz kakovosti sredstev, dinamike prevrednotenja ter izpostavljenosti, povezanih s podnebjem in okoljem, ter medsebojnih povezav med bankami in nebankami na osrednjih finančnih trgih in prek zasebnega financiranja; po potrebi okrepijo regulativni in nadzorni okvir za sektor nebančnega finančnega posredništva, da se zagotovi učinkovito prepoznavanje in obvladovanje nastajajočih ranljivosti.

V....,

Za Svet
predsednik/predsednica
